Ч. 239 Неділя 25 жовтня (6 падолиста) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З ради державної. — Заява нового француского міністерства).

Політична ситуация зачинає ставати щораз безвихіднійшою. Вчера перед засіданєм палати мали відбути ся наради угодових підкомітетів, але через різні перешкоди відкликано їх. Окрім того мужі довіря німецкого людового сторонництва в Градци ухвалили, що їх посли можуть в раді державній вести як найострійшу обструкцию, без огляду, чи правительство буде чути ся спонукане ужити §. 14 чи ні. Обструкция має розпочати ся при нарадах над угодовою провізориєю і буде вести ся в найострійшім тоні. Іменно з огляду на се, що в австрийскім парляменті панує лагідна обструкция, а в угорскім соймі острійша, оба правительства будуть старати ся перевести угоду провізорию. Такому полагодженю справи має перешкодити проектована енерґічна обструкция в давній формі. Она має вести ся так довго, доки не будуть знесені язикові розпорядження.

Італіяньский дневник Don Chisciote подає розмову свого співробітника з Мальфаттім, головою італіяньского клюбу в австрийскій палаті послів. Він сказав, що язикові розпорядження не можуть бути змінені, бо сему противить ся воля Найвисшої інстанциї. Однак правительство змагає до законодатного управильненя сеї справи. Але Німці добре на тім не вийдуть, бо се оберне ся на скріплене славяньского елементу. Італіянцї не можуть підпирати Німців через становиско, яке они заняли в справі полудневого Тиролю.

Говорять, що рада державна буде радити до 4-ого грудня. Єсть іменно плян, щоби з нагоди Цісарского ювілею палата ухвалила якусь маніфестацию. Чи се поведе ся, буде зависіти від того, як уложать ся дальші відносини парляментарні. Відтак має настати довша перерва, щоби дати соймам час до нарад.

Угорска депутация квотова рішила остаточно відповісти, що австрийских предложень годі приняти, і они не надають ся до дальших переговорів. Різниця поглядів і становиска така велика, що угорска депутация „не має надії“, щоби дальші переговори позволили дійти до якого-небудь порозуміня. Президентови припоручено повідомити о тій ухвалі президента австрийскої депутациї.

На вчерашнім засіданю палати послів велася дискусия над внесенем пос. Кронаветтера о поставленє ґр. Баденього в стан обжалованя. Крім внескодавця промавляли ще: президент міністрів ґр. Тун та посли Стояловский, Козакевич, Пферше і Доберниґ. — Остаточно прийшло до голосованя і внесеня Кронаветтера відкинено 163 голосами против 117. Слідуюче засіданє відбуває ся нині. На дневнім порядку стоїть внесенє о поставленє в стан обжалованя президента міністрів ґр. Туна.

Вчера появило ся у француcкій палаті послів перший раз нове міністерство, а президент єго мін. Діпі відчитав таку заяву нового правительства: Ми сьвідомі трудности нашої задачі. Годимо ся цілковито на дневний порядок, ухвалений дня 25 жовтня палатою послів, котрий то порядок поручив перевагу власти цивільної над войсковою, удержанє републиканьских принципів, вкінци довіря для армії, защитниці републиканьских законів. По мисли тих принципів не допустимо до борби, обиджуючої честь армії, котра стоїть висше понад всї направлені против неї напади. Дальше щиро дбаємо о удержанє поваги публичної власти, необходимої для безпечности вітчини, власти, яка лише в з'єдиненю і мирі може зділати пожиточні річи. Вимір справедливости вимагає також супокою. Нашою задачею єсть забезпеченє виповненя єї оречень. Буде то найліпший спосіб успокоєня умів, занепокоєних одною справою, котра впрочім не повинна вже довше займати всїх гадок краю. Дальше заявляє Діпі, що Франция не може занехати заходів для удержаня становища, виборного своєю льояльностию, могучостию і любовію вітчини, повинна радше над тим трудити ся, щоби скріпити то становище, усьвячене в очах цілого сьвіта цінним союзом. В нашій заграничній політиці провідною гадкою буде добре зрозумілий інтерес краю, отже передусім взгляд на удержанє відповідного відношеня між потрібними для якоїсь цїли заходами а вартостию тої цїли. Діпі закінчив: Опираючи ся на парляменті, котрий буде о всім добре поінформований, творимо кабінет републиканьского з'єдиненя і єсьмо готові іти все рука в руку з републиканьскою більшостию. — Заяву нового міністерства принято в палаті послів і в сенатї оплесками.

---

6)

ПІНЕҐІНОВА ЖЕНИТЬБА.

(З российского. — К. М. Станюковича).

(Дальше).

Антонія Василівна з довгою льорнетою з слоневої кости в руці, обняла кріпко сестри Олимпіяду і шепотом виєвняла єї о своїй радости з Сашиного вибору. Привитавши ся зі всїми, сїла на софі коло Катеньки і розмавляла з нею, очевидно як все крізь ніс та з прижмуреними очима. Не дуже голосно, але все так, що другі могли се чути, оповідала як одушевлена була вчера з опери Леночка. Она була в льожі княгині Подліґайлов.

— Катенько, менї здає ся, що ти бачила у мене княгиню Подліґайлов?

Всї сиділи довкола стола, розмовляли о своїм поводженю, робили замітки о погоді, говорили о театрі і нетерпеливо дожидали судженої-міліонерки. Крім суджених, були вже всї зібрані.

Полковник ходив неспокійно по комнатї, приступав до вікна і заєдно витягав годинник.

Вкінци дав ся чути на улици тупіт коний без гуркоту колїс та й затих перед дверми.

Володя і Женічка побігли до вікна.

— Приїхали! — скрикнули обоє.

— Які чудесні коні! — замітила Женічка.

Дехто підійшов до вікна. На долині стояв малий повозик, запряжений парою красних каштановатих коний в анґлійскій упряжи. Виголений, рудоволосий візник, в чорній лїбериї і в цилїндрі сидів зі спокійним видом мнимого Анґлійця на козлї. З воза висїла низька, груба женщина і Саша Пінеґін.

— Дуже точно. Як раз пята година! — замітив полковник, відступаючи від вікна, і обертаючи ся до Антонії Василївни, говорив дальше: — То раз конї, сестричко! Коштують яких тисяч рублїв!

В прихожій роздав ся дзвінок. Олимпіяда Василївна, Володя і Женічка вийшли на стрічу. Всї своякн мимохіть замовкли і дожидали судженої. „Тітка-кисилиця“ дивила ся на двері і витягнула свою довгу шию. Вавочка поправляла волосе, Антонія Василївна переглядала з уданою байдужностию альбом. Єго ексцеленция переглянув ся з ледве замітною глумливою усьмішкою з молодим прокуратором.

8.

Попід руку з сияючою і зворушеною Олимпіядою Василївною, війшла до сальону привітливо усьміхаючись, заклопотана, молода але погана, може двайцятьпять-лїтна дівчина. Она була низького росту, груба і якась неповоротна, мала чорне волосе, чорняво-жовте лице з простими острими чертами, виступаючі лицеві кости, широкий ніс і грубі уста.

Але зате очи тої дівчини були пречудні і дуже лагодили бридкість черть лиця: то були великі, поважні і задумчиві чорні очи, з щирим лагідним поглядом, якиї стрічає ся хиба у дітий або у щиросердечних людий.

Простота в уборі міліонерки викликала у численно зібраних свояків, що дожидали блеску і пестрости, зачудованє. Правда, она була одіта богато і зі смаком, і заздрістний погляд Вавочки оцінив дуже добре красу делїкатної, дорогої материї, як і вартість прикрас та спосібність кравця, що робив ту хорошу сукню, але мимо того єї убір не впадав в очи. І та властителька міліонів не носила ні дорогих брилянтів, ні инших богатих прикрас. Лише дві хороші, великі перли блищали при єї ушах. На руці мала просту бразелету а на шиї звичайну брошку. Єї фризура була цїлком гладка і немодна. Чорне, гладко причесане, по старомодному через середину розділене волосе окружало єї високе чоло і було сплетене в дві довгі коси. Она була на вид дуже звичайна і чула себе трохи не своєю між незнакомими людьми.

Олимпіяда Василївна, що вже в прихожій очарувала свою будучу невістку своїм сердечним принятем, представила Раїсу Николаївну своякам.

— Панна Раїса Николаївна Коновалов.... моя сестра Антонія.... моя дочка Катенька... брат Серґей.... сестріниця Вавочка — говорила лагідно і опроваджувала Раїсу Николаївну по черзі довкола. — То всьо наші найблизші, любі свояки — додала, і подивила ся привітливо на Раїсу.

Всї привитали єї незвичайно сердечно і чули, що їх щось мимохіть тягне до тої тихої, поганої дівчини, що мала міліони. Всї горячо стискали єї руки, а дами щиро цілували єї грубі уста, немов би хотїли в ній привитати

Новинки.

Львів дня 5-го падолиста 1898.

— **З буковиньских товариств.** Виділ „Народного Дому“ в Чернівцях уконституовав ся в той спосіб: головою вибраний ради. Ясеницкий; заступниками голови о. Єремійчук і др. Филипович; секретарем др. Галіп; касиером др. Смаль-Стоцкий; контрольором проф. Клим: господарем п. Манастирский. Крім того виділ вибрав комітет для придбаня фонду на будову „Народного Дому“, до якого то комітету увійшли: проф. Пігуляк. проф. Смаль-Стоцкий і інсп. Попович. — З акад. тов. „Союз“. В середу дня 2-го падолиста відбули ся загальні збори акад. тов. „Союз“. На них вибрано до нового виділу: Михайла Івашка головою; заступником голови Бурачиньского; секретарями Токара і Лушпиньского; касиером Кобиляньского Володимира; бібліотекарем Льва Когута; господарем Шухевича Павла; контрольором Кобиляньского Олександра. Заступниками виділових вибрані: Догомиля Мих., Артимович Аґенор, Ґанкевич.

— **Знижене ціни їзди на зелізницях для шкільної молодіжи.** Міністерство зелізниць видало таку постанову: Ученикам і ученицям всїх публичних наукових заведень признае ся при спільних прогульках, що відбувають ся під дозором учителїв II. і III. клясою особових поїздів (з виїмкою поспішних) 50% знижене нормальних цін їзди особовими поїздами, а то без огляду на віддалене і на число участників прогульки. Таке саме знижене прислугуе учителям, що товаришать прогульці.

— **Домовина бл. п. Цїсаревої Єлисавети,** виконана з бронзу, е цїлком подібна до домовини бл. п. архикнязя Рудольфа. На віку находить ся золотий хрест. Під ним вирито отсей напис: „Elisabeth Amalia Eugenia Imperatrix Austriae et Regina Hungariae. Maximiliani Josephi et Ludovicae Ducum in Bavaria Filia. Nata in Villa Possenhoffen Die XXIY. Mensis Decembris Anni MDCCCXXXVI. Nupta Francisco Josepho I. Imperatori Vindobonae Die XXIV. M. Aprilis A. MDCCCLIV. Coronata Regina Hungariae Budae Die VIII. M. Juni A. MDCCCLVII. Denata Genevae Die X. M. Septembris A. MDCCCIIC. H. S. F.“

— **Страшний злочин** сповнено в Морґанові. положенім о милю від Витебска, на Білій Руси. Властителя тамошних дібр, Барановского, его жінку, четверо дїтий і служницю найдено оногди рано на земли з поперерізуваними горлами. Вісїм осіб замордовано, очевидно для рабунку, бо цїлий дім розграблено і вкрадено богато дорогоцінностий. Доси нема ніяких познак що-до убийників. але підозрівають, що то селяни з сусїдства.

— **Фальшівник льосів.** Берлиньска полїция викрила льотерийного обманця, купця Йосля Ліпшіца, що продавав в Росиї льоси підроблювані в Берлинї, а подібні до німецких державних льосів. Доси стверджене, що Ліпшіц продав 220.000 таких льосів за суму около півтора мілїона німецких марок.

— **На кару смерти** засудив львівский трибунал 23-лїтну дівчину сільску Домку Бех за убийство власної дитини. Домка Бех служила у жида Лїтмана в Мостах великих, а коли стала вагітною, відійшла зі служби і найшла приміщене в хатї господаря Мудрика. Мимо того, що могла собі дещо заробити, Домка постановила позбути ся дитини і дня 23 серпня вечером вийшла з дитиною з хати і утопила еї в рові та привалила каміном і двома колодами. Люта мати есть родом з Деревні коло Мостів великих.

— **Намірене самоубийство.** Николай Кордасевич, родом з Ярослава, 31-лїтний, бувший ад'юнкт податковий в Дрогобичи, остаючий тепер в дисциплїнарнім слїдстві і з тої причини замешкалий у Львові у свого стрика, директора фабрики дахівок за янівскою рогачкою, підрізав собі горло передвчера о 10-ій годинї рано кухонним ножем в самоубийчім намірі. Завізване поготівле ратункової стациї подало ему першу поміч і тяжко раненого відставило до загального шпиталя.

— **Засуд за підпал.** Перед судом присяжних у Львові станув оногди Іван Ревій, званий „співаком“, зарібник з Куликова, легин-нероба і налоговий пияк. Раз він заявив міщанам, що наробить лиха, аби лише дістатись... до криміналу. І погрозу свою виконав. Іменно дня 26 серпня с. р. підпалив одну міщаньску стодолу, від котрої згоріли ще три инні з цїлим запасом збіжа. При огни стояв він спокійно і приглядав ся, як другі ратували. В наслїдок підозріня увязнено его, а при розправі він признав ся до всего. Боронив ся лише, що підчас підпалу був пяний. Се однак показало ся неправдою, бо він пиячив аж другого дня по огни Трибунал засудив его на 12 лїт тяжкої вязниці і на 3000 зр. відшкодованя для погорівших.

— **Дефравдант.** В Чікаґо арештовано бувшого контрольора каси ощадности в Молодім Болеславі в Чехах, що спроневіривши звиж 100.000 зр. утїк до Америки.

— **Тягненя льосів.** Льоси з року 1860: Головна виграна припала на серию 17.644 ч. 2, друга виграна на серию 514 ч. 13., третя сер. 8343 ч. 19. По 10.000 зр. виграли сер. 7599 ч. 15, сер. 18.341 ч. 12; по 5000 зр. виграли: сер. 1546 ч. 16, сер. 3025 ч. 17, сер. 3405 ч. 6, сер. 4652 ч. 3, сер. 6696 ч, 14, сер. 6865 ч. 12, сер. 6928 ч. 3, та сама серия ч. 19, сер. 8318 ч. 6, сер. 8318 ч. 8, сер. 8343 ч. 10, сер. 12681 ч. 2, сер. 12,797 ч. 20, сер. 13.019 ч. 3 і сер. 14.941 ч. 2. — Віденьскі льоси комунальні: 200.000 зр. виграла серия 1112 ч. 7; — 20.000 зр. сер. 38 ч. 12; — 5000 зр. сер. 1523 ч. 10. — По 1000 зр. виграли: сер. 38 ч. 80, сер. 959 ч. 48, сер. 1384 ч. 43, сер. 1523 ч. 97 і сер. 2256 ч. 7. — По 250 зр. виграли: сер. 436 ч. 27, сер. 592 ч. 81, сер. 959 ч. 70, сер. 1316 чч. 9, 10 і 34, сер. 1384 чч. 29 і 65, сер. 1779 чч. 10 і 51, сер. 260 ч. 43 і сер. 2779 ч. 8. — Італїяньскі льоси „Червоного хреста“. Головна виграна 35.000 лїрів припала на сер. 7675 ч. 3; 2000 лїрів виграла сер. 2563 ч. 49 а 1000 лїрів сер. 2473 ч. 4.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Впорядкована наука господарства. (Рільництво). — §. 9. Вапниста земля. Вапно само про себе есть так само або й ще більше неурожайне, як чиста глина або пісок. Але скоро вапно, змішане з глиною і піском у відповідній скількости, то така вапниста земля може бути дуже урожайна. Вапниста земля, коли в ній не більше як 50 процент вапна, дае ся в сухім і мірно вохкім станї добре управляти; з'орана в станї мокрім, не творить груд і за кілька днів розпадае ся зовсїм, задля чого оране еї в мокрім станї не есть так шкідливе, як оране глинистої землї.

свою будучу близьку своячку. „Сестра Антонія“ памятаючи на раду, яку їй дав „Нікс“, витягнула до неї обі руки, обіймила еї і притиснувши кріпко до себе, поцїлувала. А коли відтак Вавочка обіймила Раїсу, шепнула Антонія Василївна в надмірі чувств, але так, що Раїса могла то чути: — Ах, якаж люба дівчина! Правда, Катенько.

„Тїтка-кисилиця“, що вже шепнула свому „Базилеви“, що суджена „калїка і косоока“, не змінила своеї невдоволеної міни, притиснула свої тонкі губи до Раїсиних і так сильно стиснула їй руку, що бідна Раїса аж скривила ся з болю. Полковник поцїлував з пошаною ґлясовану рукавичку на еї руцї.

Тим сердечним привітом видимо зворушена молода дівчина відповіла на всї ті обяви ніжности свояків свого судженого щирою сердечностию і перенесла на них трохи тої любови, якою горіла до Пінеґіна.

Пінеґін, трохи блїдий і роздразнений старав ся то укрити уданим спокоем, але впрочім виглядав сьвіжо і хорошо так, що в порівнаню з своею судженою міг уважати ся божком красоти. Весело привитав ся зі свояками і дивив ся їм сьміло і отверто в очи, немов би хотів заздалегідь перешкодити всїм непотрібним питаням. Але очевидно, що нїхто не обернув ся до него ні з одним дразливим питанем. Незвичайно сердечно і якимсь поважанем привитали всї давного „ренеґата“. Его екселенция, що перше поводив ся з сестрінцем з холодною чемностию не допускаючою ніякої довірочности, стиснув ему нинї так сердечно руку, як якому давному приятелеви і желав ему щастя. А вуйко Серґей, що цїлком не любив свого сестрінця, а навіть уважав его за безхарактерного і небезпечного чоловіка, що за свої ворохобничі погляди лиш хиба задля похибки не пішов до Сибіру, повитав его з незвичайною щиростию, а навіть поцїлував ся з ним, немов би хотів почтити его відроджене. Словом, всї свояки були вдоволені, що Саша заручив ся і ні один з них не дивив ся на него з погордою. Всї розсипували ся в похвалах над его судженою. „Она така люба, така мила...“

Лиш Люба, пятнайцятьлїтна ґімназиястка що як раз замешкала тепер на якийсь час у тїтки Олимпіяди Василївни, бо у них дома був кір — горяча почитателька „вуйка Саши“ задля его вільнодумних поглядів і его розуму — сиділа в кутї і не вкривала свого невдоволеня. Еї розумні, сиві очи водили з сумнївом по присутних а на блїдім худім лици появляв ся часом сумний усьміх. Але очевидно на неї нїхто не зважав...

Олимпіяда Василївна побігла до кухнї і пересьвідчивши ся, що всьо було готове і що можна вже подавати обід, вернула до сальону і сказала:

— Чи можу просити до обіду... Прошу... Сестро Антоніе... Николаю Петровичу... Раїсо Николаївна... Брате Серґей... Вавочко...

Всї перейшли до їдальні.

Антонія Василївна обіймила Раїсу ніжно і пішла з нею на перед.

„Тїтка-кисилиця“ ішла за ними з мужем, і показуючи очима на Антонію Василївну, шепнула до него:

— Она хоче приподобати ся мілїонерці... Они хотять здаеть ся і еї піддурити.

Глухе зітхнене було відповідию невдоволеного радника.

„Нікс“ провадив Вавочку попід руку. Знаючи, що его заздрістна Тоня не бачить его, жартував з своею товаришкою та притишеним голосом сказав їй, що она нинї прекрасна, чудо женщина. Вавочка немов загнївала ся і попросила его, аби не плїв дурниць, бож знае, що она вже стара баба. Але в почутю своеї краси она почервонїла і з вдоволенем усьміхала ся, хоч виймила свою руку з під руки его екселенциї, що якось дуже еї тиснув. Володя сьмішив своїми жартами жінку свояка Жоржа, „живе срібло“ Манечку і просив еї, аби сїла коло него при столї. Манечка сьміяла ся, завертала очима і спитала:

— А як тобі подобае ся суджена?

— От сова!

— Але ти оженивсь би з нею?

— В сей час! — відповів весело офіцир.

Катенька ішла поволи на самім задї. Була нездорова і лиха. Прокуратор Бобочка, що лиш від двох лїт був жонатий, хотів своїй жінцї сказати щось приемного і шепнув їй до уха:

— Алеж она, погана, погана — ні?

Катенька подивила ся строго на Бобочку.

Ви мужчини дивите ся все лиш на красу... Она дуже мила...

І нараз спитала з гнївом:

— Признай ся... Дуже завидуеш Саші?

Бобочка згірдно усьміхнув ся.

— Не знати чого мав би ему завидувати!?

Але в его голові зродила ся гадка:

— Коби то ті мілїони були мої!...

Мужчини пили при щедро заставленій перекусцї кождий по кілька чарок горівки. Нинї позволив собі і Пінеґін та торкнув ся зі всїми. Его роздразнене минуло; він чув ся дуже добре і був веселий та вдоволений. По третій чарцї він став дуже ніжний; бачив, що его свояки дуже призні для него і они не видавались ему тепер такими дураками, за яких мав їх перше. І та явна пошана та призязнь, яку они нагле ему обявляли, хоч він знав дуже добре еї причину, дуже приемно скоботала его нерви і оправдувала в его власних очах.

Почали сїдати до стола. Сестра Антонія сїла коло господинї дому, по правім боцї косадили Раїсу Николаївну. Побіч Раїси сїв Саша Пінеґін. Прочі вибрали собі місця як хто хотів, а его екселенция вподобав собі найлїпше на самім кінци стола побіч Вавочки, між молодежию. Антонія Василївна, коли побачила

Вапниста земля втягає в себе більше води як земля пісковата, але менше як земля глиниста або гумусова. Опа висихає борше як земля глиниста, огріває ся скорше і держить тепло довше, а задля того в сухих роках ростини на нїй усихають; єї називають длятого „палкою“ землею. Ґній розкладає ся в нїй борзо і длятого треба єї частїйше гноїти; найлїпший для неї єсть масний обірник зпід рогатої худоби. Вапниста земля надає ся найлїпше до управи пшеницї, оркіша, вівса і ячменю, а знаменито до управи люцерни і еспарзети; також удають ся на нїй дуже добре струкові ростини, горох, сочевиця, вика, біб, а крім того ріпак і т. п. Коли вапниста земля має за богато вапна і піску, то може бути дуже лихою; в такім случаю поправляє ся єї навоженем глинистої землї. — §. 10. Марґлиста земля. Марґлем або опокою називаємо той рід землї, в котрій єсть бодай 20 а найбільше 50 процент вапна. Але то не така мішанина, як коли-б хтось взяв н. пр. 20 частий вапна а 80 частий глини і змішав разом; то ще не був би марґель, лиш штучна мішанина. Марґель зробив ся в земли в той спосіб, що розпущене (вуглекисле) вапно пересякнуло глину так, що оно вже не даєсь з неї виполокати. Задля того може марґель творити в земли твердий камінь або опоку, котра однакож на воздусї легко вітріє. Марґель може виглядати як камінь, може бути полупаний (лупковий або листковий марґель) і грудковатий (рухляк), а що до краски може бути білявий, жовтий, жовтавий, брунатний, червоний, синявий і сїрий. Коли марґель сухий, втягає в себе сильно воду, а коли єго полити міцним оцтом або сольною кислотою, то він шипить, а него виходить вуглева кислота. На марґлистім ґрунтї в добрім положеню удає ся виноград, люцерна, еспарзета, конюшина, вика, горох, а з дико ростучих ростин підбіл, ожини і т. п. Після свого складу бувають такі роди марґлю: 1) Глинистий марґель, коли має 20 до 50% (процент) вапна а 50 до 80% глини; — глинковатий марґель, 20 до 50% вапна а 50 до 80% глинки; — 3) пісковатий марґель коли має 20 до 50% вапна а 50 до 80% піску. Марґель єсть важним средством до поліпшеня того ґрунту, котрий не має вапна. Пісковатий марґель поліпшує глинисту землю а глинистий марґель поліпшує пісковаті ґрунти. Поле треба навозити марґлем під зиму.

— Громадскі пасовиска. Що значить громадске пасовиско, се знаємо дуже добре. Громадске пасовиско то щастє і нещастє громади; щастє, бо єсть де худобу попасти, нещастє, бо громада має з ним нераз тілько клопоту, що й цїле пасовиско нераз того не варта. Буває нераз так, що мимо громадского пасовиска нема де худоби попасти, бо пасовиско знищене, витолочене і хиба лиш до того добре, що єсть де худобу вигнати, а податок від него все-таки треба платити. Ізза пасовиска, хоч оно лихе, приходить нераз до сварки і спорів в громадї ба й до процесів — коротко сказавши більше з него лиха як хісна. Коли же взяти на увагу, що у нас бувають пасовиска, котрі мають нераз і по кілька сот морґів, то мимо волї насуває ся питанє, чи то добре, чи користно для громади, щоби тілько землї спочивало, що так скажемо, дармо, чи може було би лїпше як би єї призначено під управу. Хто знає наші пасовиска, той може й признасть нам, що на них не випасає ся худобина так, щоби опісля потребувала вже лиш малого додатку сухої пашї. Противно, мимо великого громадского пасовиска треба худобину ще добре годувати, а на пасовиско гонить ся єї мов би лиш на прохід. Ба бувають і такі громадскі пасовиска, що лиш називають ся пасовисками, а худобину навіть небезпечно на них виганяти. Ніхто не заперечить того, що у нас з громадских пасовиск малий хосен, а чомуж громади так уперто обстають за громадскими пасовисками? По нашій думцї раз длятого, що у нас годівля худоби стоїть ще на низькім степени і людем здає ся, що без пасовиска так вже ніяк не можна обійти ся, а відтак і для того, що доходами з пасовиска деякі громади обганяють свої видатки. Але нинї при великім браку землї треба зі всім добре числити ся і зі всего старати ся тягнути як найбільші користи, отже і громадскі пасовиска можна би лїпше використати, як їх ужито під рілю. Лиш тут знову насуває ся знову трудність: хто мав би управляти ту спільну рілю? Чи не було би тогди ще більше клопоту як з теперішним пасовиском? Одинокий вихід був би ще такий, як би часть пасовиска виділено лиш на вигін для худоби а всю прочу землю розпарцельовано поміж господарів за якоюсь сплатою. Однакож при парцеляциї треба би увзглядняти лиш біднїйших господарів, а узискані зі сплати гроші ужити на коренний фонд громадский. Пускаємо отсих кілька гадок про пасовиска громадскі в сьвіт в надії, що може они звернуть чиюсь увагу на себе а коли би они мали то щастє, що викликали би якусь дискусию, то ми би з найбільшою охотою відступили тут для неї місце.

— Осїнна робота в садї. Хто хоче мати якийсь хосен з свого саду, нехай тепер, коли найдогіднїйша пора до того, добре коло него походить. Ось в чім тепер найважнїйша річ: Листє вже опало і на дереві видко не одно, чого перед тим не можна було доглянути. Отже треба взяти малу, городничу пилочку, скробачку, ведерце з розробленим вапном і щітку до біленя, лип городничий і паски паперу та піти до саду і обчищувати дерево за деревом. Насамперед треба пообтинати всї сухі галузки на дереві, а відтак скробачкою (коли нема догіднїйшої під рукою, то можна ужити й сапи але тупої) пообскробувати на гилях мох і стару відставшу кору і придивити ся добре, чи де не загнїздили ся які усїльницї і ті гнїзда понищити. Так само треба цїлий пень добре обскробати, здерти на нїм стару відстаючу кору, але осторожно, щоби не нарушити здорової, зеленої. Обчистивши так дерева від вершка аж до споду, треба їх ще побілити вапном, котре не лиш хоронить дерева від морозу, але й нищить всякі комахи, які би ще лишили ся під корою. Вапно до побілюваня дерев повинно бути досить густе, а щоби було більше сїре, треба додати трохи саджі. Коли би можна додати ще крови, то вапно буде держати ще лїпше. Коли вапно на деревах висхне, прилїплює ся ще в горі на пнях паски паперу, котрий відтак намащує ся липом, на котрий ловлять ся всїлякі комахи, що в осени, а навіть ще з початком зими лїзуть на дерево. Як робить ся такий лип, ми вже свого часу розповіли на сїм місци. По сїй роботї треба землю доокола дерева так далеко, як далеко сягає корінє скопати, посипавши єї перед тим вапном. Коли дерева стоять на піснім ґрунтї і з весни не були добре згноєні, то землю треба добре зіллятн гноївкою.

— Кілько яєць може курка знести? Кількалїтні обчисленя показали, що курка в першім роцї житя зносить найменше одно, найбільше 72 яєць; в другім роцї найменше 41, найбільше 141; в третім роцї найменше 9, найбільше 146, а в четвертім роцї найменше 64 а найбільше 69. З того виходить, що курки на несенє найлїпше держати лиш три роки.

що єї чоловік сидить коло тої „грубої перепелицї“, як поза очи любила називати хорошу, товсту Вавочку, лиш зморщила гнївно чоло, однако не сказала нїчого. Але „тїтка-кисилиця“, що на всьо дуже добре уважала, не могла мовчати і немов би то діймало єї, що такий знатний чоловік сидить на самім кінци стола, а не на почестнім місци, відозвала ся до Олимпіяди Василївни:

— Чому Николай Петрович сидить так далеко, сестро?

— Ах, я й справдї цїлком не замітила — відповіла Олимпіяда Василївна збентежена. — Николаю Петровичу, де ви сидите? Будьте ласкаві сюди, близше, прошу.

— Не робіть собі заходів, Олимпіядо Василївна.... Таж то всьо одно.... Не місце приносить честь чоловікови, а чоловік місцю! — відповів сьміючись єго ексцеленция.

— А відтак між молодими веселїйше! — зашипіла „тїтка-кисилиця“ і почала зі злостию їсти зупу.

Тимчасом Антонія Василївна забавляла Раїсу і оповідала їй о своїй торічній подорожи за границю.... — Яка чудесна тота Ніцца — просто рай. І взагалї цїла Рівієра.... Ах як радо поїхалаб я ще за границю.

— То правда, там красно, але вкінци сприкрить ся — замітила Раїса.

— Раїса мешкала пять лїт за границею. Она там виховувала ся — вмішав ся Саша Пінеґін до розмови.

— Але остала чистою Росиянкою — додала Раїса усьміхаючись.

— Так? То ви виховували ся за границею? — спитала Олимпіяда Василївна умисне так голосно, аби всї могли чути і обертаючись до Катеньки повторила ще раз:

— Катенько, чуєш, Раїса Николаївна виховувала ся за границею!

Але в тій хвили видивила ся на дверi, в котрих появила ся Дуня з величезним полумиском. На нїм красував ся величавий пструг, дуже красно убраний.

Триюмфуюча усьмішка заяснїла на лици „дипльоматичної тїтки“, раз тому, що побіч неї сидїла єї будуча невістка - мілїонерка і всї то бачили, друге що виховувала ся за границею, а відтак тому, що пструг зробив очевидне враженє.

Олимпіяда Василївна була в тій хвили незвичайно щаслива, а кілько щастя ждало єї ще!?

— Нї, що за прекрасна риба, сестро! — скрикнув одушевлено полковник.

— Перше покушай, а потім хвали! — відповіла Олимпіяда Василївна смирно.

На хвилю зробило ся тихо. Всї їли з очевидним вдоволенем і пили знамените біле вино. А Володя і Петя наливали все на ново гостям склянки та не забували при тім і на себе. Многі хвалили рибу, а навіть єго ексцеленция великий смакун і обжора, висказав ся дуже похвально, чим довів урадовану господиню до одушевленя. По рибі розмова стала голоснїйша і живійша. Як єго ексцеленция, так і невдоволений радник і полковник, не говорячи вже о молодих людях, всї мали червоні лиця від випитого вина і були веселї та свобідні. „Нїкс“ впевнював вже Вавочку, що она перша краса та що він на смерть в нїй залюбив ся і анї єму на гадку не приходило уважати на строгі погляди Тонїчки, так немов би не надіяв ся дома ніякої проповіди від жінки. Полковник розповідав братови Серґеєви тронутим голосом, як дуже любить він свояків і потїшав єго в журбі. На новий рік стане він певне ґенералом.

— Цїлком певне, брате, не поминуть, не бій ся!

(Дальше буде).

Телеґрами.

Париж 5 падолиста. Мінїстер війни Фрейсіне зложив з уряду шефа ґенерального штабу ґен. Ренуарда, а на єго місце іменував команданта 11-ого корпуса армії ґен. Броля. Мінїстер хоче взагалї поробити великі зміни в висших становищах армії.

Берлин 5 падолиста. Зі всього видко, що Анґлія разом з Сполученими Державами пре до війни і шукає зачіпки. Анґлійскі фльоти на всїх морях вже готові до війни. Імовірно розходить ся Анґлії о знищенє французкої фльоти ще перед єї реорґанїзациєю.

Міляно 5 падолиста. Доносять сюди з полудневої Франциї, що французкий ґенеральний штаб і заряд маринарки роблять велекі приготовленя для оборони побережий Середземного моря.

Париж 5 падолиста. Французке правительство вже порішило уступити з Фашоди, аби не давати Анґлії причини до зачіпки.

За редакцию відповідає: **Адам Кроховецкий**

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).